

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1553/2021
12.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Јасминке Станојевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Никша Решаћ, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3827/20 од 29.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 12.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3827/20 од 29.01.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3467/18 од 09.09.2020. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да му на име накнаде нематеријалне штете исплати и то: на име претрпљених физичких болова износ од 400.000,00 динара; на име претрпљеног страха износ од 300.000,00 динара; на име умањења животне активности износ од 1.000.000,00 динара; и на име душевних болова због наружености износ од 85.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца у преосталом делу којим је тражио да се обавезе тужена да му на име накнаде нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова исплати износ преко досуђеног, а до траженог износа од 500.000,00 динара, на име претрпљеног страха преко досуђеног, а до траженог износа од 500.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности преко досуђеног, а до траженог износа од 1.200.000,00 динара, као и на име душевних болова због естетске наружености преко досуђеног, а до траженог износа од 300.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 197.900,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3827/20 од 29.01.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужене и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан

тужени да му на име претрпљеног страха исплати још 50.000,00 динара, на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности исплати још износ од 200.000,00 динара и на име наружености исплати још износ од 35.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Ставом трећим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиоца и првостепена пресуда потврђена у преосталом делу става другог изреке у погледу нематеријалне штете на име претрпљених физичких болова, страха и наружености. Ставом четвртим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде и обавезана тужена да тужиоцу исплати износ од 235.300,00 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 136.300,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, из свих законских разлога.

Испитујући побијану пресуду прописану чланом 408. и 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни других битних повреда поступка предвиђених чланом 407. став 1. ЗПП, а које би могле да представљају ревизијски разлог под условом да су учињене у поступку пред другостепеним судом, што овде није случај.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је на служби у Војсци Србије, на радном месту професионално војно лице - ... Приликом извршавања редовних задатака дана године, у реону села ..., тужилац се налазио у саставу посаде авиона ..., која је извршавала задатак маневра, када је приликом пада авиона дошло до повређивања тужиоца и то тако што је тужилац, као опитни пилот, приликом испитивања авиона, напустио ваздухоплов катапултирањем. Након пада, тужилац је хитно превезен на ВМА где је прегледан од стране ординирајућих лекара, индикована је хитна дијагностика, стабилизовано опште стање и након егзактне дијагностике и адекватне преоперативне припреме учињене су операције. Задатак тужиоца је био да испита рад авиона на великој висини, при великој брзини, те када се авион попео на висину од 8.000 до 9.000 метара, тада су дали убрзање и убрзали авион по плану и програму, након тог су одузели снагу авиона и авион је по правилу требао да се спусти на нижу висину и да успори, они су били стрпљиви и чекали су, али авион није успорио, већ је почео неконтролисано да убрзава и тада су одлучили да морају да се катапултирају. Према налазу и мишљењу вештака ортопеда тужилац је приликом искакања из авиона задобио тешке телесне повреде и то прелом леве надлактичне кости у средњој трећини, прелом ребара од четвртог до шестог са леве стране, ишчашење оба лакта, повреду главе са крварењем испод меке моздане опне и нагњечење плућа. Наведене повреде у моменту повређивања биле су опасне по живот. Због ових повреда тужилац је трпео болове јаког интензитета укупно пет дана, болове средњег интензитета око три недеље, а били су присутни у току непрекидног лечења, после повреде и операције и у току физикалног третмана. Бол слабог интензитета трајао је до краја непрекидног лечења, односно до јуна 2019. године, а болове има и повремено због чега узима аналгетике по

потреби. Естетско оштећење је средњег степена, а огледа се у ожилку на левој надлактици са спољне стране, дужине око 15цм и ширине 2,3цм. Мањи ожилци су на лактовима од операције. Умањена животна активност је 30% трајно и огледа се у прелому ребара од четвртог до шестог, санирана уз дислокацију са нагњечењем плућног ткива и са оштећењем плућне функције рестриктивног типа у лакој степену, контрактури десног лакатног зглоба, десно у средњем степену, и левог раменог зглоба и лакатног зглоба лаког степена, због чега свакодневне потребе везано за дуже стајање и ходање, припрема хране, одржавање хигијене обавља са појачаним напором. Према налазу и мишљењу вештака неуропсихијатра, тужилац је након пада био у несвесном стању, а доласком свести трпео је секундарни страх јаког интензитета у трајању од око 48 сати, затим секундарни страх средњег интензитета у трајању од око два месеца, као и страх слабог интензитета у трајању од око три до четири месеца, уз анксиозност, когнитивне сметње, те слабој прилагодљивости, а умањена животна активност је 18% и у узрочно последиочној су вези са политраумом. Из конзилијарног мишљења вештака неуропсихијатра и ортопеда утврђено је да је укупно умањење животне активности 40%.

Полазећи од тако утврђеног чињеничност стања, нижестепени судови су закључили да постоји одговорност тужене, као послодавца за штету коју је тужилац претрпео због повреде на раду, с обзиром да је до штете дошло услед пада авиона као опасне ствари, односно испитивања граница маневра авиона, опасне делатности, па је у смислу члана 173. и 174. Закона о облигационим односима, а у вези члана 164. Закона о раду, оценио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан. Оценили су да нема доприноса тужиоца сходно члану 192. у вези члана 205. Закона о облигационим односима.

Одредбом члана 164. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 75/14), прописано је да ако запослени претрпи повреду или штету на раду или у вези са радом, послодавац је дужан да му накнади штету у складу са законом и општим актом.

Одредбом члана 173. Закона о облигационим односима, прописано је да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу сматра се да потиче од те ствари, односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете. Чланом 174. истог закона, прописано је да за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави.

У конкретном случају, тужилац је на свом радном месту као опитни пилот приликом испитивања авиона, претрпео повреду на раду приликом обављања редовних радних активности, јер се кретање авиона на великој висини и брзини сматра опасном ствари, односно опасном делатношћу, а што представља одговорност тужене као послодавца, па с обзиром на примарну одговорност тужене као организатора делатности, тужена је одговорна за штету у смислу члана 164. Закона о раду и члана 173. и 174. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд погрешно применио одредбу члана 200. Закона о облигационим односима, сматрајући да су досуђени износи нематеријалне штете по наведеним видовима ниско одмерени.

С обзиром на све околности случаја и циљ коме служи накнада нематеријалне штете, степен умањења животне активности од 40% трајно и животној доби тужиоца (у време повређивања имао је 41 годину), а узимајући у обзир и околности под којима је штета настала, пад са велике висине који је опасан по живот, као и јачина и интензитет страха који је тужилац имао приликом повређивања, другостепени суд је досудио износе као у изреци пресуде.

По налажењу Врховног касационог суда, нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права. Штета је настала у току радног времена, у обављању радног задатка, падом са велике висине опасне по живот, коју тужилац није могао да избегне или ублажи. Из тих разлога су правилно примењене цитиране законске одредбе.

Неосновани су и ревизијски наводи о постојању доприноса тужиоца настанку незгоде. Тужена, на којој је био терет доказивања, није доказала чињеницу да је тужилац својом кривицом допринео паду авиона.

Осталим наводима ревизије оспорава се утврђено чињенично стање, што у смислу члана 407. став 2. ЗПП не може бити ревизијски разлог.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић